

EDİTÖRLERDEN

A WORD FROM EDITORS / VON DEN EDITOREN

Alevi Bektaşı inanç sistemi üzerine özellikle son yirmi yılda yeterli sayıda olmasa da yayın sayısı artmıştır. Alevi Bektaşı Kültür Enstitüsü, söz konusu boşluğu 1997 yılında görerek bilimsel ve kültürel faaliyetler yürütmek üzere kurulmuştur. Bu bağlamda 2009 yılında Alevi Bektaşı inanç sistemi üzerine yapılan çalışmaların literatüre kazandırılması için Alevilik Bektaşılık Araştırmaları Dergisi'ni yayın hayatına kazandırmıştır. 2009 yılında basılı olarak literatüre giren Dergi, teknolojik gelişmeleri takip ederek basılı ve online olarak 12. sayıya kadar araştırmacıların hizmetine sunulmuştur. Derginin 13. sayısı ile derginin Editör ve Yayın Kurulları güncellenerek Açık Dergi Sistemine (Open Journal System) geçilmiştir. Editör ve Yayın Kurulunun değişiminde derginin alan konulu dergi olması dikkate alınarak Türkiye ve yurt dışından Alevi Bektaşı inanç sistemi üzerine çalışmalarını yürüten bir ekip oluşturulma gayreti ile hareket edilmiştir. Yeni Yayın Kurulu ile birlikte Ülke Temsilcilikleri de alan üzerine çalışan akademisyenlere öncelik verilerek güncellenmiştir.

Açık dergi sistemi ile derginin yayın süreci dijital ortama aktarılmıştır. Dergimiz bu sayıdan itibaren basılı ve açık dergi sistemi ile yayın hayatına devam edecektir. Bu sayı ile birlikte makale takip sistemi ile Dergiye makale göndermek isteyen yazarlar, derginin online sistemine üye olarak bütün süreci bilimsel kıstaslara uygun olarak online sistemden takip etmesi sağlanacaktır. Dergimizin açık dergi sistemi ile ilgili bilgiler www.abked.de adresinde detaylı bir şekilde açıklanmıştır. Yazar, hakem ve okuyucuların ilgili adresten üyeliklerini yapmaları makale yayın süreci ve okuyucu olarak bilgilendirilmeleri açısından önem arz etmektedir.

Alevilik Bektaşılık Araştırmaları Dergisi'nin 13. sayısında sahaya önemli katkılar sağlayacağına inandığımız beş makale ve bir kitap tanıtım yazısı

yayınlanmıştır. Dergimizin ilk makalesi Cahit Telci tarafından hazırlanan “*Cemaat-i Tahtacıyan*”: *Aydın Sancağı’nda Vergiden Muaf Tahtacı Topluluğu (XV-XIX. Yüzyıllar)*” adlıdır. Telci, Tahtacı Alevi topluluklar üzerine birçok yayında tekrarlanan Tahtacı toplulukların 18. yüzyılda Batı Anadolu’ya geldikleri görüşünün yeniden düşünülmesi gerektiğini 15. yüzyıla ait arşiv belgeleri ortaya koymuştur. Tahtacı toplulukların 1425 yılındaki Osmanlı fethinden itibaren Aydın bölgesinde yerleşik oldukları belgelerle açıklanmıştır.

Dergimizin ikinci makalesi, Namiq Musalı’nın “*Şah İsmail Hatâi’nin Annesi Alemşah Begüm: Efsaneler ve Gerçekler*” adlı çalışmasıdır. Bilimsel çalışmalardan romanlara kadar birçok çalışmada Şah İsmail’in annesi ve ölüm şekli üzerine fikirler sunulmuştur. Musalı, mevcut çalışmaların analizini yaparak Şah İsmail’in öldürdüğü iddaa edilen kişinin öz annesi Alemşah Begüm olmadığını yeni kaynak ve belgelerle değerlendirmiştir.

“*Kutsal Sözün Belleği Olarak Cönkler: Alevi Erkânına Ait Bir Cönk Üzerinde Ritüelik ve Edebî Bir İnceleme*” adını taşıyan makale Ozan Yılmaz ve Bülent Akın tarafından kaleme alınmıştır. Ağuiçen Ocağı’nın Diyarbakır koluna mensup Seyyid Derviş Ali’ye ait bir cönk örneğinde Alevi cönkleri üzerine yürütülen çalışmalarda ihmal edilen bir konu olan cönk ritüel ilişkisi üzerinde durularak cönkte yer alan şiirler ile Ağuiçen Ocağı’nın Diyarbakır kolunun cemlerinde icra edilen şiir metinlerinin mukayesesi yapılmıştır. Makalede cöngün edebi analizi de yapılarak örnek metinler sunulmuştur.

Dergimizin dördüncü makalesi Mehmet Salih Erpolat’ın “*Osmanlı Arşiv Belgelerinden Türkmen-Alevî Varlığını Tespit Etmenin Zorlukları ve İmkânları (Diyarbakır Vilayeti Örneği XVI. Yüzyıl)*” adını taşımaktadır. Erpolat, 15. yüzyıl Diyarbakır Vilayeti tahrir defterleri üzerinden bölgedeki Alevi Türkmen varlığını ispat etmiştir. Yine makalenin akademik literatüre önemli bir katkısı da Alevîlerden alındığı anlaşılan “surh-serân” (Kızıbaşlar) vergisinin mahiyeti ve kimlerden alındığı, yaygınlığı ve miktarı hakkında önemli bilgileri aktarmasıdır.

Yashar Behnoud ve Nihat Yalçın tarafından hazırlanan “*Müziğin Kutsallığı Bağlamında Ehl-i Hak Cem Makamlarının Müziksel ve Ritüelik Analizi*” başlıklı makale Alevi müzik geleneği üzerine çalışan araştırmacılara yeni birçok bilgi ve

veri sunmaktadır. İnan'da Tanbur metodu üzerine yayımları olan Yashar Behnoud'un içeriden bir göz ve sahaya hakimiyeti ile aktardığı veriler ile Nihat Yalçın'ın analizleri, Alevi müziği özelde Ehl-i Hakların ritüelik müzik geleneği hakkında birçok soru işaretine cevap olacak nitelikte bilgiler barındırmaktadır.

Alevilik Bektaşılık Dergisi'nin 13. Sayısı ile görevi devralan Yayın Kurulu adına, bu sayıya kadar Dergiye hizmet veren Editör ve Yayın Kurulu üyelerine teşekkürlerimizi sunar. Derginin yeni sayısının literatüre yeni bir soluk getirmesini temenni ederiz.

Editörler

Prof. Dr. Ali YAMAN

Yrd. Doç. Dr. Mehmet ERSAL